

СЦЕНАРИО ЗА ОБУКА НА ОБУЧУВАЧОТ

Тема: Интеркултурна подготвеност – работилница за јакнење на младите за работа, образование и живот во културно разновидни средини

Општи цели на работилницата:

- Развивање на самосвесноста кај учесниците и препознавање на сопствените ресурси во контекст на работа и образование во мултикултурна средина.
- Стекнување знаења за реалностите на функционирање во разновидни групи – во училиште, на универзитет, на работното место и во социјалниот живот.
- Обликување ставови на отвореност и развивање способност за надминување на бариерите кон луѓе со различно етничко, културно и економско потекло.
- Зајакнување на чувството на лична иницијатива и одговорност кај младите преку планирање на сопствениот развој во културно разновидна средина.

Резултати од учењето:

По завршувањето на работилницата, учесниците:

Знаења

- го познаваат концептот на интеркултурна подготвеност и неговите четири столба: самосвесност, знаење, отвореност и дејствување;
- ги разбираат појавите на стереотипи, предрасуди и културни бариери;
- познаваат примери на образовни и професионални патеки во мултикултурна средина.

Вештини

- умеат да ги препознаат и именуваат сопствените ресурси;
- умеат да идентификуваат и анализираат ситуации поврзани со разновидноста;
- умеат да применуваат стратегии на дијалог и надминување на бариери;
- креираат индивидуален акциски план за делување во мултикултурна средина.

Социјални компетенции

- усвојуваат став на отвореност и почит кон другите;
- ја разбираат улогата на емпатијата и соработката;
- чувствуваат одговорност за создавање позитивна атмосфера во групата и заедницата.

Воведен опис на темата

Современиот свет станува сè поразновиден и мултикултурен. Глобализацијата, миграцијата, дигиталните медиуми и образовната мобилност значат дека младите луѓе секојдневно се соочуваат со културни разлики – во училиште, онлајн, во врсничките групи и, во иднина, и на работното место и во професионалниот живот.

Она што пред една генерација било ретко и егзотично, денес станува секојдневие: се среќаваме со колеги од други земји, користиме содржини создадени на различни јазици, учиме во меѓународни групи, а во светот на трудот сè почесто работиме во мултикултурни тимови.

Овие појави носат можности, но и предизвици. Разновидноста може да биде извор на инспирација, иновации и развој, но во ситуации на недостиг од знаење, вештини или отвореност – таа може да стане причина за конфликти, бариери и исклучување. Затоа е исклучително важно кај младите да се развива интеркултурна подготвеност – компетенција која ги обединува знаењата, вештините, ставовите и дејствувањето.

Работилниците се базираат на методот ИНТЕРКУЛТУРНА ПОДГОТВЕНОСТ, кој ги води учесниците низ четири фази:

- **Запознавање со сопствените ресурси** – разбирање на себеси, сопствените вредности и силни страни;
- **Стекнување знаења за мултикултурната средина** – учење за реалностите на образованието и работата во разновидни групи;
- **Надминување на бариерите** – препознавање и совладување на стереотипите и предрасудите;
- **Планирање на сопствениот развој** – креирање образовни и професионални патеки во контекст на разновидноста.

Програмата е модуларна, практична и интерактивна – користи презентации, подкасти, работни листови, вежби, студии на случај, квизови и практични работилници. Нејзината цел не е само пренесување знаење, туку пред сè градење ставови на отвореност, емпатија и лична иницијатива кај младите.

РАМКОВНО СЦЕНАРИО (8-ЧАСОВНА РАБОТИЛНИЦА)

МОДУЛ 1 (2 ЧАСА) – ЗАПОЗНАВАЊЕ СО СОПСТВЕНИТЕ РЕСУРСИ

Специфични цели:

- Учесникот е способен да ги препознае своите ресурси (силни страни, вештини, вредности).
- Тој/таа ги идентификува искуствата во кои се чувствувал/а „различно“.
- Тој/таа разбира дека разновидноста започнува од самите нас.

Содржина:

- Културен и личен идентитет.
- Искуството на „поинаков“ / чувството да се биде различен.
- Ресурсите како основа на интеркултурната подготвеност.

Активности:

1. Интегративна активност „Кој е како мене?“ – откривање сличности и разлики во групата (10 мин.).
2. Работен лист бр. 1 „Мапа на разновидност“ – индивидуална работа (20 мин.).
3. Работа во парови – разговор за сопствените ресурси и искуства (20 мин.).
4. Мини-предавање на обучувачот – Презентација 1: примери на разновидност во секојдневниот живот (15 мин.).

5. Групна дискусија – Работен лист бр. 3 „Кога се чувствував различно?“ – споделување приказни (30 мин.).
6. Завршна рефлексивна – запишување на една вештина која сакам да ја развивам (15 мин.).
7. Работен лист бр. 2 „Моите ресурси“ – по избор, пред почетокот на работилницата.

Методи и алатки: интегративни вежби, работни листови, дискусија, раскажување приказни (storytelling), презентација.

Резултати од учењето:

- Учесникот ги познава своите силни страни.
- Тој/таа е способен/на да опише ситуации на „различност“ и да извлече заклучоци од нив.
- Ја разбира важноста на сопствените ресурси во развојот на интеркултурната подготвеност.

МОДУЛ 2 (2 ЧАСА) – ЗНАЕЊЕ ЗА МУЛТИКУЛТУРНАТА СРЕДИНА

Специфични цели:

- Учесникот се запознава со реалностите на образованието и работата во разновидна средина.
- Ги препознава предизвиците и можностите што произлегуваат од разновидноста.
- Ја разбира улогата на јазикот, комуникацијата и соработката во мултикултурна средина.

Содржина:

- Факти и митови за учењето и работата во разновидни групи.
- Разновидноста како вредност во образованието и професијата.
- Соработка во меѓународни тимови.

Активности:

1. Мини-предавање од обучувачот – Презентација 2 (20 мин.).
2. Тематски подкаст – искуства на млади луѓе од различни земји (15 мин.).
3. Работен лист бр. 4 „Факти и митови за разновидноста“ – групна работа (20 мин.).
4. Работен лист бр. 5 – Анализа на студија на случај: нов ученик/вработен во групата (30 мин.).

5. Интерактивен квиз (Kahoot / Forms) – проверка на знаења (20 мин.).

6. Резиме и индивидуална рефлексija (15 мин.).

Методи и алатки: подкаст, презентација, студија на случај, квиз, групна работа.

Резултати од учењето:

- Учесникот ги познава предизвиците и можностите на мултикултурната средина.
- Знае да ги разликува фактите од митовите.
- Ја разбира важноста на соработката во меѓународни групи.

МОДУЛ 3 (2 ЧАСА) – НАДМИНУВАЊЕ НА БАРИЕРИТЕ

Специфични цели:

- Учесникот ги препознава стереотипите и предрасудите.
- Тој/таа разбира како функционираат културните, етничките и економските бариери.
- Тој/таа е способен/на да реагира на говор на омраза и исклучување.

Содржина:

- Механизми на создавање стереотипи.
- Ефектите од предрасудите и омразата.
- Стратегии за надминување на бариерите и поддршка на другите.

Активности:

1. Работен лист бр. 6 „Стереотип наспроти реалност“ – групна работа (30 мин.).
2. Работен лист бр. 7 – Улоги и симулации: културен конфликт во училиница / на работно место (40 мин.).
3. Тематски подкаст – гласот на врсници со мигрантско искуство (15 мин.).
4. Индивидуална рефлексija – запишување на еден стереотип што лично сум го надминал/а (15 мин.).
5. Пленарна дискусија – како да им се даде поддршка на другите во тешки ситуации (20 мин.).

Методи и алатки: студија на случај, симулации, подкаст, дискусија.

Резултати од учењето:

- Учесникот е способен да ги препознае стереотипите и предрасудите.
- Тој/таа може да наведе начини за надминување на бариерите.
- Ја разбира сопствената улога во реагирање на говор на омраза и исклучување.

МОДУЛ 4 (2 ЧАСА) – ПЛАНИРАЊЕ НА СОПСТВЕНИОТ РАЗВОЈ ВО МУЛТИКУЛТУРНА СРЕДИНА**Специфични цели:**

- Учесникот е способен да ги дефинира своите образовни и професионални аспирации.
- Тој/таа разбира како културната разновидност влијае врз неговата/нејзината иднина.
- Креира план за личен развој земајќи ја предвид мултикултурната средина.

Содржина:

- Компетенции на иднината: дигитални, зелени и интеркултурни.
- Планирање на образованието и кариерата во контекст на разновидноста.
- Чувство на лична иницијатива и влијание – мали чекори кон големи промени.

Активности:

1. Работен лист бр. 8 „Мостови и сидови“ – што го поддржува, а што го попречува мојот развој (20 мин.).
2. Работа во мали групи – дизајнирање образовни и професионални патеки (30 мин.).
3. Работен лист бр. 9 „Моите образовни и професионални аспирации“ – индивидуална рефлексивна рефлексија (20 мин.).
4. Работен лист бр. 10 „Патоказ“ – индивидуален документ (30 мин.).
5. Резиме и „Позитивна пошта“ – учесниците си пишуваат охрабрувачки пораки еден на друг (20 мин.).

Методи и алатки: работни листови, мини-проекти, рефлексивни вежби, повратна информација од врсници.

Резултати од учењето:

- Учесникот е способен да го планира сопствениот развој.
- Тој/таа ги познава компетенциите потребни за делување во мултикултурна средина.
- Чувствува лична иницијатива и одговорност за сопствената иднина.

Едукативни материјали што ќе се користат за време на работилницата – на располагање на обучувачот (дел од материјалите може да се користат и како домашна задача или како материјали што ќе им бидат доставени на учесниците пред работилницата).

Материјалите можат да се избираат различно во зависност од големината на групата, групната динамика, возраста на учесниците или други релевантни критериуми. Изборот на материјали е во раце на обучувачот.

Достапни материјали се:

Подкасти:

1. „Моето прво искуство во ново одделение“
2. „Гласот на мигрантот – училиште во нова земја“
3. „Како го надминав стереотипот“
4. „Зборовите значат – зошто јазикот ја обликува инклузијата“
5. „Комуникација без зборови“
6. „Омраза на интернет – како реагирав“
7. „Еразмус – моето прво образовно патување“
8. „Работа во меѓународен ИТ тим“
9. „Спорт без граници: гласови од мултикултурен тим“
10. „Моја визија за иднината во разновиден свет“

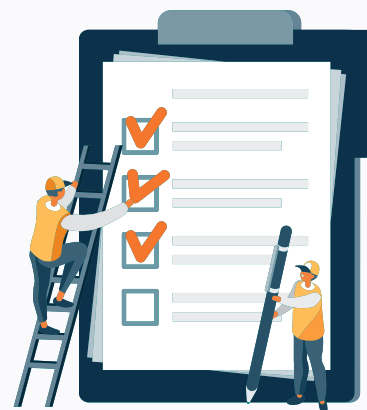
Студии на случај:

- „Нов ученик во одделението – реакции на врсниците“
- „Стереотип и реалност – пример од реалниот живот“
- „Мостови и сидови – бариери во планирањето на иднината“

Работни листови:

1. Мапа на разновидност
2. Моите ресурси
3. Кога се чувствував различно? – мини-студија
4. Факти и митови за разновидноста
5. Студија на случај: нов ученик/вработен во група
6. Стереотип наспроти реалност
7. Улоги и сценарија: конфликт и дијалог
8. Мостови и сидови
9. Моите образовни и професионални аспирации
10. Патоказ

Презентации:

- Презентација 1 – Светот на разновидноста и моите ресурси – вовед во интеркултурната подготвеност (Модул 1)
- Презентација 2 – Градење заеднички врски: образование и работа во разновидност (Модул 2)

Тестови:

- Тест на почеток од учењето – 10 прашања со затворен тип за разновидноста и стереотипите (на почетокот на обуката).
- Тест на крајот од учењето – 10 слични прашања + 2 отворени прашања за рефлексија (на крајот од обуката).

Квизови:

- Факти и митови за разновидноста (Модул 2)
- Стереотипи и предрасуди (Модул 3)
- Компетенции на иднината (Модул 4)
- ИГРА СО КАРТИ – „Гласови на солидарност“ (Сеопфатна активност која ги интегрира знаењата, практичните вештини и социјалните компетенции во едно значајно искуство за учење.)

Збир на прашања за дискусија за време на работилницата:

Модул 1 – Запознавање со сопствените ресурси:

- Кои квалитети и вештини ги сметаш за свои најголеми силни страни?
- Дали некогаш си се чувствувал/а „различно“ во група? Какво беше тоа искуство?
- Кои вредности ти се особено важни кога соработуваш со други?
- Како твоите лични искуства можат да ти помогнат во иднина кога ќе се најдеш во меѓународен или културно разновиден тим?

Модул 2 – Знаење за мултикултурната средина:

- Кои предности и недостатоци ги гледаш во учењето во училиница со луѓе од различни земји?
- Кој може да биде најголемиот предизвик при работа во меѓународен тим?
- Кои компетенции сметаш дека се особено важни во мултикултурна средина: јазикот, отвореноста, знаењето или нешто друго?
- Дали би сакал/а да студираш или работиш во странство? Кои стравови или надежи ги имаш поврзано со такво искуство?

Модул 3 – Надминување на бариерите:

- Кои стереотипи за други култури си ги слушал/а најчесто?
- Дали некогаш си го променил/а мислењето за некоја личност или група откако подобро си ги запознал/а?
- Зошто понекогаш е полесно да се повторуваат стереотипи отколку навистина да се запознае некоја личност?
- Како можеш да реагираш кога во училиницата или на интернет има говор на омраза кон луѓе од друга земја или со поинаков економски статус?
- Што можеш да направиш како поединец за другите да се чувствуваат поприфатени во твојата средина?

Модул 4 – Планирање на сопствениот развој:

- Кои се твоите образовни и професионални аспирации – каде се гледаш себеси за 5–10 години?
- Како културната разновидност може да влијае врз твојата професионална иднина?
- Кои компетенции би сакал/а да ги развиеш за полесно да се пронајдеш во свет полн со разновидност?
- Кои бариери можат да го отежнат реализирањето на твоите планови? Како можеш да ги надминеш?

- Како можеш да ја примениш интеркултурната подготвеност во пракса – на пример во училиште, на работа, на универзитет или преку волонтирање?

СОВЕТИ ЗА ОБУЧУВАЧОТ: Како да ги користам прашањата?

- Обучувачот може да ги користи прашањата како поттик за дискусија, но и во работа во мали групи или за индивидуална рефлексивност (на пр. преку работни листови).
- Дел од прашањата може да се постават на почетокот на модулот (вовед), а дел на крајот (рефлексивност и сумирање).
- Некои од нив се соодветни и за менторска работа во кариерно советување – на пример, прашања поврзани со бариери, аспирации или компетенции на иднината.

Финансирано од Европската Унија. Изразените ставови и мислења се исклучиво на авторот(ите) и не мора нужно да ги одразуваат ставовите и мислењата на Европската Унија или на Фондацијата за развој на образованието. Ниту Европската Унија ниту Фондацијата за развој на образованието не сносат одговорност за нив.

Сите резултати развиени во рамки на проектот „Building Community Links“ се достапни под отворени лиценци (CC BY-SA 4.0 DEED). Тие можат да се користат бесплатно и без ограничувања. Копирање или обработка на овие материјали, целосно или делумно, без согласност од авторот е забрането. При користење на резултатите, неопходно е да се наведе изворот на финансирање и авторите.